

Brussel, 15 november 2019
(OR. en)

14038/19

LIMITE

DRS 60
COMPET 732
ECOFIN 989
FISC 434
CODEC 1620

Interinstitutioneel dossier:
2016/0107(COD)

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	13 november 2019
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
nr. vorig doc.:	5134/19
nr. Comdoc.:	COM(2016) 198 final
Betreft:	Voorstel voor een RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot wijziging van Richtlijn 2013/34/EU wat betreft de openbaarmaking van informatie over de winstbelasting door bepaalde ondernemingen en bijkantoren - (evt.) Algemene oriëntatie

I. INLEIDING

1. De Europese Commissie heeft bovengenoemd voorstel op 12 april 2016 bij de Raad en het Europees Parlement ingediend. In het kader van een bredere strategie voor een eerlijk en doeltreffend vennootschapsbelastingstelsel in de EU kan openbaar toezicht op de betaling van belastingen het vertrouwen van het publiek en maatschappelijk verantwoord ondernemen versterken. Volgens dit voorstel moeten multinationale ondernemingen (MNO's) in een specifiek verslag openbaar maken hoeveel winstbelasting zij betalen en andere relevante informatie verstrekken. MNO's met een omzet van meer dan 750 miljoen EUR zullen aan deze aanvullende transparantie-eisen moeten voldoen, ongeacht of zij hun hoofdkantoor in de EU of daarbuiten hebben. Voor het eerst zullen niet alleen voor Europese ondernemingen, maar ook voor niet-Europese multinationale ondernemingen die via hun bijkantoren in Europa actief zijn, dezelfde rapportageverplichtingen gelden.

Het voorstel vult de huidige financiële rapportageverplichtingen in het kader van de jaarrekeningrichtlijn (Richtlijn 2013/34/EU) aan en raakt niet aan deze vereisten in verband met hun financiële overzichten, bijvoorbeeld wat betreft de publicatie van jaarrekeningen.

Het voorstel wijzigt niets aan de reeds bestaande regels voor niet-financiële rapportage en sectorale rapportage per land voor de banksector en voor de winningsindustrie en de houtkap. Wel voert het een uitzonderingsbepaling in om dubbele rapportage te voorkomen voor de banksector, die op grond van de EU-bankenwetgeving al aan strenge regels voor openbare rapportage moet voldoen. De richtlijn ligt in de lijn van de BEPS-aanbevelingen van de OESO en van Richtlijn (EU) 2016/881 van de Raad van 25 mei 2016 (PB L 146 van 3.6.16, blz. 8).

II. STAND VAN ZAKEN

2. De Groep vennootschapsrecht heeft het voorstel 18 keer besproken tijdens het Nederlandse, het Slowaakse, het Maltese, het Estse, het Roemeense en het Finse voorzitterschap. In de meest recente vergadering van de Groep vennootschapsrecht (attachés), op 12 november 2019, werd document 5134/19 besproken.
3. Het voorzitterschap legt in de bijlage bij deze nota een compromisvoorstel voor om tot een akkoord over een algemene oriëntatie te komen, met het oog op goedkeuring in de zitting van de Raad (Concurrentievermogen) op 28 november 2019. Wijzigingen in het vorige document (doc. 5134/19) **zijn vetgedrukt en onderstreept** en schrappingen zijn aangegeven met [...].
4. Het Europees Parlement heeft zijn standpunt in eerste lezing op 27 maart 2019 ter plenaire vergadering aangenomen (doc. P8_TA-PROV(2019)0309). Het verslag bevat 58 amendementen.

III. KNELPUNTEN

Sinds de aanvang van de gedetailleerde bespreking van het voorstel is significante vooruitgang geboekt. Toch zijn er in dit stadium nog twee knelpunten.

5. Artikel 48 quater, lid 3a: "naleven of motiveren"-bepaling

Met het compromisvoorstel van het voorzitterschap wordt toenadering beoogd tussen de bezwaren die door de lidstaten zijn geuit. Enerzijds zou het compromisvoorstel ondernemingen ertoe aanzetten zich bij niet-openbaarmaking verantwoord op te stellen, hetgeen de verantwoordingsplicht inzake openbaarmaking versterkt. Anderzijds verlengt het compromisvoorstel de tijdspanne voor niet-openbaarmaking tot zes jaar. Dit is bedoeld om een evenwicht met de versterkte verantwoordingsplicht te bereiken. Met het oog op een compromis wordt de volgende tekst voorgesteld:

- Toevoeging van de volgende woorden aan overweging 9a:

"Het valt niet te ontkennen dat het openbaar maken van gegevens in een verslag met informatie over de winstbelasting in bepaalde gevallen bijzonder nadelig kan zijn voor de concurrentiepositie van een onderneming, omdat concurrenten die minder transparant moeten zijn, significante gegevens over de huidige activiteiten van de onderneming uit het verslag kunnen afleiden. Daarom moeten ondernemingen de mogelijkheid krijgen om het openbaar maken van bepaalde informatie een beperkt aantal jaren uit te stellen, mits zij dat uitstel duidelijk meedelen en motiveren in het verslag **en hun motivering documenteren.**"

- In het nieuwe lid 3a in artikel 48 quater:

Informatie die anders krachtens de leden 2 en 3 openbaar moet worden gemaakt, mag worden weggelaten indien de openbaarmaking ervan bijzonder nadelig zou zijn voor de concurrentiepositie van de ondernemingen waarop de informatie betrekking heeft. Die weglating wordt meegedeeld in het verslag, vergezeld van een motivering. Weggelaten informatie wordt maximaal **zes** jaar na de datum van de oorspronkelijke weglating openbaar gemaakt in een later verslag met informatie over de winstbelasting. Informatie in verband met fiscale rechtsgebieden die zijn opgenomen in de EU-lijst van jurisdicties die niet-coöperatief zijn op belastinggebied, mag nooit worden weggelaten.

6. Rechtsgrond

De rechtsgrond van het voorstel was een van de voornaamste twistpunten tijdens de onderhandelingen. Over de vraag of dit een belastingdossier is dan wel een dossier over financiële rapportage lopen de meningen uiteen. De Juridische Dienst van de Raad heeft een advies uitgebracht waarin wordt verklaard dat de rechtsgrond van de richtlijn artikel 115 VWEU moet zijn (doc. 14384/16). De Commissie blijft erbij dat de rechtsgrond artikel 50, lid 1, VWEU moet zijn, zoals in haar oorspronkelijke voorstel. Wijziging van de rechtsgrond van de richtlijn vergt eenparigheid van stemmen in de Raad (artikel 293, lid 1, VWEU).

IV. CONCLUSIE

7. Het Comité van permanente vertegenwoordigers wordt verzocht:

- overeenstemming te bereiken op basis van de compromistekst van het voorzitterschap in de bijlage bij deze nota;
- de tekst van de algemene oriëntatie voor te leggen aan de Raad Concurrentievermogen op 28 november 2019; en
- de Raad te verzoeken om
 - te verklaren dat er overeenstemming is over de algemene oriëntatie, en
 - het voorzitterschap te verzoeken om op basis van deze algemene oriëntatie onderhandelingen met het Europees Parlement aan te knopen met het oog op een akkoord in eerste lezing.

2016/0107 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot wijziging van Richtlijn 2013/34/EU wat betreft de openbaarmaking van informatie over
de winstbelasting door bepaalde ondernemingen en bijkantoren

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 50, lid 1,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

¹ PB C van , blz. .

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) In haar mededelingen "Het werkprogramma van de Commissie voor 2016 - Tijd voor verandering"² en "Het werkprogramma van de Commissie voor 2015 - Een nieuwe start"³ heeft de Commissie de noodzaak om tegemoet te komen aan de roep vanuit de samenleving om rechtvaardigheid en fiscale transparantie, als prioriteit aangeduid.
- (2) Parallel met de Raadswerkzaamheden ter bestrijding van ontwijking van vennootschapsbelastingen, moet er meer openbaar toezicht komen op de vennootschapsbelastingen die worden betaald door multinationale ondernemingen die actief zijn binnen de Unie; dit is namelijk essentieel om ervoor te zorgen dat vennootschappen meer verantwoordelijkheid nemen om bij te dragen tot het welzijn van onze samenlevingen, om een beter geïnformeerd openbaar debat te bevorderen en om het vertrouwen van de burgers van de Unie in de rechtvaardigheid van nationale belastingstelsels terug te winnen. Dit openbaar toezicht kan worden verwezenlijkt door een verslag met informatie over de winstbelasting, ongeacht waar de uiteindelijke moederonderneming van de multinationale groep is gevestigd.

² COM(2015) 0610 final van 27 oktober 2015.

³ COM(2014) 0910 final van 16 december 2014.

- (3) Naar aanleiding van de conclusies van de Europese Raad van 22 mei 2013 werd in Richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement en de Raad⁴ een evaluatieclausule ingevoerd die de Commissie verplicht in te gaan op de mogelijkheid om voor grote ondernemingen uit andere bedrijfssectoren een verplichting in te voeren om jaarlijks een rapportage per land te maken, rekening houdend met de ontwikkelingen in de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en de resultaten van aanverwante Europese initiatieven.

⁴ Richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013 betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en aanverwante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen, tot wijziging van Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad (PB L 182 van 29.6.2013, blz. 19).

- (6) Het publiek moet zicht kunnen krijgen op alle activiteiten van een groep indien die groep bepaalde vestigingen heeft in de Unie. Voor groepen die alleen via dochterondernemingen of bijkantoren activiteiten in de Unie uitoefenen, moeten de actieve dochterondernemingen en bijkantoren het verslag van de uiteindelijke moederonderneming publiceren en toegankelijk maken voor zover de gevraagde informatie beschikbaar is voor de dochteronderneming of het bijkantoor. Indien de gevraagde informatie niet beschikbaar is, moet de dochteronderneming of het bijkantoor in het verslag motiveren waarom de informatie ontbreekt. Omwille van de evenredigheid en doeltreffendheid moet de verplichting om het verslag te publiceren en toegankelijk te maken evenwel beperkt blijven tot middelgrote of grote in de Unie gevestigde dochterondernemingen of in een lidstaat opgerichte bijkantoren van vergelijkbare omvang. Het toepassingsgebied van Richtlijn 2013/34/EU moet daarom worden uitgebreid tot bijkantoren die in een lidstaat zijn geopend en nog steeds worden geëxploiteerd door een onderneming die buiten de Unie is gevestigd onder een rechtsvorm die vergelijkbaar is met de ondernemingsvormen in de lijst van bijlage I bij Richtlijn 2013/34/EU.
- (6a) Multinationale groepen en, in voorkomend geval, bepaalde op zichzelf staande ondernemingen moeten ten behoeve van het publiek een verslag met informatie over de winstbelasting uitbrengen indien zij, gemeten naar de geconsolideerde inkomsten van de groep of de inkomsten van de op zichzelf staande onderneming, over de meest recente twee opeenvolgende boekjaren een bepaalde omvang overschrijden. Gezien de brede waaier aan stelsels voor financiële rapportage waaraan financiële overzichten kunnen voldoen, moeten die inkomsten voor het bepalen van het toepassingsgebied worden gedefinieerd als de netto-omzet voor ondernemingen die onder het recht van een lidstaat vallen en conform het nationale stelsel voor financiële rapportage van een lidstaat. Artikel 43, lid 2, punt c), van Richtlijn 86/635/EEG en artikel 66, lid 2, van Richtlijn 91/674/EEG bevatten definities voor het bepalen van de netto-omzet van respectievelijk een kredietinstelling en een verzekeringsonderneming. Voor andere ondernemingen moeten de inkomsten worden beoordeeld volgens het stelsel voor financiële rapportage op basis waarvan de financiële overzichten worden opgesteld. Er moet op worden gewezen dat er voor de inhoud van het verslag een andere definitie geldt voor "inkomsten".

- (6b) Tegelijk wordt benadrukt, zoals geconcludeerd door de G20 en de OESO, dat verslagen per land alleen nuttig zullen zijn voor risicoboordeling inzake verrekenprijzen op hoog niveau. De informatie in het verslag per land vormt er op zich geen sluitend bewijs van dat verrekenprijzen wel of niet gepast zijn, en die informatie mag niet worden gebruikt ter vervanging van een gedetailleerde verrekenprijsanalyse van afzonderlijke transacties en van prijzen op basis van een volledige functionele analyse en een vergelijkbaarheidsanalyse.
- (7) Om dubbele rapportage voor de banksector te voorkomen, moeten de uiteindelijke moederondernemingen en de op zichzelf staande ondernemingen die onder Richtlijn 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad⁵ vallen en die in hun verslag overeenkomstig artikel 89 van Richtlijn 2013/36/EU melding maken van al hun activiteiten en, in voorkomend geval, van alle activiteiten van de verbonden ondernemingen die in de geconsolideerde financiële overzichten zijn opgenomen, met inbegrip van activiteiten die niet onder de bepalingen in deel drie, titel 1, hoofdstuk 2, van Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad⁶ vallen, van de rapportagevereisten in deze richtlijn worden vrijgesteld.

⁵ Richtlijn 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, tot wijziging van Richtlijn 2002/87/EG en tot intrekking van de Richtlijnen 2006/48/EG en 2006/49/EG (PB L 176 van 27.6.2013, blz. 338).

⁶ Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 (PB L 176 van 27.6.2013, blz. 1).

- (8) Het verslag met informatie over de winstbelasting moet informatie verstrekken over alle activiteiten van de verbonden ondernemingen van een groep, geconsolideerd door een uiteindelijke moederonderneming, of, afhankelijk van de omstandigheden, over alle activiteiten van een op zichzelf staande onderneming. De informatie moet beperkt zijn tot wat nodig is om daadwerkelijk openbaar toezicht mogelijk te maken, zodat de openbaarmaking geen aanleiding geeft tot disproportionele risico's of nadelen voor ondernemingen. Daarom is de lijst van verplichte informatie limitatief. Het verslag moet binnen 12 maanden na de balansdatum toegankelijk worden gemaakt. Eventuele kortere termijnen voor de publicatie van financiële overzichten mogen niet van toepassing zijn op het verslag met informatie over de winstbelasting. De bepalingen van hoofdstuk 10 bis van deze richtlijn doen geen afbreuk aan de bepalingen in verband met de jaarlijkse financiële overzichten en geconsolideerde financiële overzichten.
- (8a) Ter voorkoming van administratieve lasten moeten ondernemingen die overeenkomstig deze richtlijn een verslag met informatie over de winstbelasting opstellen, het recht hebben om de informatie op te stellen volgens de rapportagespecificaties in bijlage III, afdeling III, delen B en C, bij Richtlijn 2011/16/EU van de Raad, als gewijzigd. Daarom moet het verslag vermelden welk rapportagesysteem is gevolgd. Het verslag zou daarnaast een algemene commentaar met uitleg kunnen bevatten voor het geval er op groepsniveau aanzienlijke discrepanties bestaan tussen de toerekenbare belastingen en de betaalde belastingen, rekening houdend met de overeenkomstige bedragen in vorige boekjaren.
- (9) Om ervoor te zorgen dat burgers in staat zijn beter te beoordelen in hoeverre multinationale ondernemingen in de lidstaten tot het welzijn bijdragen, moet de informatie voldoende gedetailleerd zijn en naar lidstaat worden uitgesplitst. Daarnaast moet de informatie over de activiteiten van multinationale ondernemingen ook gedetailleerde informatie bevatten over fiscale rechtsgebieden in derde landen die specifieke uitdagingen opleveren. Voor alle andere activiteiten in derde landen moet de informatie worden verstrekt in de vorm van een geaggregeerd cijfer, tenzij de onderneming meer gedetailleerde cijfers wil presenteren.

- (9a) Het valt niet te ontkennen dat het openbaar maken van gegevens in een verslag met informatie over de winstbelasting in bepaalde gevallen bijzonder nadelig kan zijn voor de concurrentiepositie van een onderneming, omdat concurrenten die minder transparant moeten zijn, significante gegevens over de huidige activiteiten van de onderneming uit het verslag kunnen afleiden.. Daarom moeten ondernemingen de mogelijkheid krijgen om het openbaar maken van bepaalde informatie een beperkt aantal jaren uit te stellen, mits zij dat uitstel duidelijk meedelen en motiveren in het verslag **en hun motivering documenteren.**

Te lezen in samenhang met artikel 48 quater, lid 3a.

- (10) Om de verantwoordelijkheid ten opzichte van derden te versterken en passende governance te garanderen, moeten de leden van de administratieve, leidinggevende en toezichthoudende organen van de uiteindelijke moederonderneming of van de op zichzelf staande onderneming die in de Unie is gevestigd en die verplicht is het verslag met informatie over de winstbelasting op te stellen, te publiceren en toegankelijk te maken, collectief verantwoordelijk zijn voor de naleving van die rapportageverplichtingen. Aangezien de leden van de administratieve, leidinggevende en toezichthoudende organen van dochterondernemingen die in de Unie zijn gevestigd en waarover een buiten de Unie gevestigde uiteindelijke moederonderneming zeggenschap uitoefent, of de personen die voor bijkantoren met de openbaarmakingsformaliteiten zijn belast, mogelijk maar over een beperkte kennis beschikken van de inhoud van het door de uiteindelijke moederonderneming opgestelde verslag met informatie over de winstbelasting of mogelijk slechts beperkt in staat zijn die informatie of een verslag te verkrijgen van hun uiteindelijke moederonderneming, moet hun verantwoordelijkheid om het verslag met informatie over de winstbelasting te publiceren en toegankelijk te maken, beperkt zijn. Indien deze informatie of dit verslag niet wordt verstrekt, moeten de dochterondernemingen een verklaring publiceren en toegankelijk maken met de redenen waarom het verslag met informatie over de winstbelasting niet kon worden gepubliceerd en toegankelijk gemaakt.

- (11) Om ervoor te zorgen dat het publiek weet heeft van de reikwijdte en de naleving van de rapportageverplichtingen, kunnen de lidstaten eisen dat de wettelijke auditor (auditoren) of het (de) wettelijke auditkantoor (auditkantoren) aangeeft (aangeven) of een onderneming verplicht is een verslag met informatie over de winstbelasting op te stellen.
- (12) Met deze richtlijn wordt beoogd de transparantie van en het openbaar toezicht op de vennootschapsbelasting te vergroten door het bestaande wettelijke kader betreffende de verplichtingen voor vennootschappen met betrekking tot de publicatie van verslagen aan te passen om de belangen zowel van deelnemers als van derden te beschermen in de zin van artikel 50, lid 2, punt g), VWEU. Zoals het Hof van Justitie heeft geoordeeld, met name in zaak C-97/96, *Verband deutscher Daihatsu-Händler*⁷, spreekt artikel 50, lid 2, punt g), VWEU van de bescherming van de belangen van derden in het algemeen, zonder daarbij onderscheid te maken of bepaalde categorieën uit te zonderen. Bovendien kan het verwezenlijken van de vrijheid van vestiging, een taak die artikel 50, lid 1, VWEU in zeer ruime bewoordingen aan de instellingen toevertrouwt, niet door artikel 50, lid 2, VWEU worden ingeperkt. Aangezien deze richtlijn niet de harmonisatie van belastingen betreft, maar alleen verplichtingen om verslagen met informatie over de winstbelasting te publiceren, vormt artikel 50, lid 1, VWEU de juiste rechtsgrondslag.

⁷ Arrest van het Hof van Justitie van 4 december 1997, *Verband deutscher Daihatsu-Händler*, C-97/96, ECLI:EU:C:1997:581.

- (12a) Om ervoor te zorgen dat de interne markt ten volle functioneert en er tussen de multinationale ondernemingen van de Europese Unie en die van derde landen een gelijk speelveld bestaat, moet de Commissie blijven zoeken naar mogelijkheden voor meer rechtvaardigheid en fiscale transparantie.
- (14) Daar de doelstelling van deze richtlijn niet voldoende door de lidstaten kan worden verwezenlijkt, maar vanwege de gevolgen ervan beter door de Unie kan worden verwezenlijkt, kan de Unie, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze richtlijn niet verder dan nodig is om deze doelstelling te verwezenlijken.

- (15) Deze richtlijn eerbiedigt de grondrechten en neemt de beginselen in acht die met name zijn erkend in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.
- (16) Overeenkomstig de gezamenlijke politieke verklaring van 28 september 2011 van de lidstaten en de Commissie over toelichtende stukken⁸ hebben de lidstaten zich ertoe verbonden om in gerechtvaardigde gevallen de kennisgeving van hun omzettingsmaatregelen vergezeld te doen gaan van één of meer stukken waarin het verband tussen de onderdelen van een richtlijn en de overeenkomstige delen van de nationale omzettingsinstrumenten wordt toegelicht. Met betrekking tot deze richtlijn acht de wetgever de toezending van die stukken gerechtvaardigd.
- (17) Richtlijn 2013/34/EU moet derhalve dienovereenkomstig worden gewijzigd,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Wijzigingen in Richtlijn 2013/34/EU

Richtlijn 2013/34/EU wordt als volgt gewijzigd:

- 1) in artikel 1 wordt het volgende lid ingevoegd:

"1 bis. De bij de artikelen 48 bis tot en met 48 sexies en 51 voorgeschreven coördinatiemaatregelen zijn ook van toepassing op de wettelijke en bestuursrechtelijke

⁸ PB C 369 van 17.12.2011, blz. 14.

bepalingen van de lidstaten met betrekking tot bijkantoren die in een lidstaat zijn geopend en nog steeds worden geëxploiteerd door een onderneming die niet onder het recht van een lidstaat valt, maar een rechtsvorm heeft die vergelijkbaar is met een van de in bijlage I genoemde ondernemingsvormen. Artikel 2 is van toepassing op deze bijkantoren voor zover de artikelen 48 bis tot en met 48 sexies en 51 van toepassing zijn op die bijkantoren.";

- 2) het volgende hoofdstuk wordt ingevoegd:

"Hoofdstuk 10 bis

Verslag met informatie over de winstbelasting

Artikel 48 bis

Definities inzake de rapportage van informatie over de winstbelasting

1. Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt verstaan onder:
 - 1) "uiteindelijke moederonderneming": een onderneming die de geconsolideerde financiële overzichten opstelt van het grootste geheel van ondernemingen;
 - 2) "geconsolideerde financiële overzichten": de door een moederonderneming van een groep opgestelde financiële overzichten waarin de activa, de passiva, het eigen vermogen, de baten en de lasten worden gepresenteerd als die van één economische eenheid;
 - 3) "fiscaal rechtsgebied": een staat of een rechtsgebied dat geen staat is, maar wel fiscale autonomie heeft wat de vennootschapsbelasting betreft;
 - 4) "op zichzelf staande onderneming": onderneming die geen deel uitmaakt van een groep in de zin van artikel 2, punt 11.

2. Voor de toepassing van artikel 48 ter geldt de volgende definitie:

"inkomsten" heeft dezelfde betekenis als:

- 1) de "netto-omzet", voor ondernemingen die onder het recht van een lidstaat vallen en de op basis van Verordening (EG) nr. 1606/2002 vastgestelde internationale standaarden voor jaarrekeningen niet toepassen, of
- 2) de "inkomsten" als gedefinieerd door of in de zin van het stelsel voor financiële rapportage op basis waarvan de financiële overzichten worden opgesteld, voor andere ondernemingen.

Artikel 48 ter

Ondernemingen en bijkantoren die een verslag met informatie over de winstbelasting moeten opstellen

1. De lidstaten verplichten onder hun nationaal recht vallende uiteindelijke moeder-ondernemingen waarvan de totale geconsolideerde inkomsten op hun balansdatum voor elk van de laatste twee opeenvolgende boekjaren blijkt hun geconsolideerde financiële overzichten meer bedroegen dan 750 000 000 EUR, om met betrekking tot het laatste van de meest recente twee opeenvolgende boekjaren een verslag met informatie over de winstbelasting op te stellen, te publiceren en toegankelijk te maken.

De lidstaten verplichten onder hun nationaal recht vallende op zichzelf staande ondernemingen waarvan de totale inkomsten op hun balansdatum voor elk van de laatste twee opeenvolgende boekjaren blijkt hun jaarlijkse financiële overzichten meer bedroegen dan 750 000 000 EUR, om met betrekking tot het laatste van de meest recente twee opeenvolgende boekjaren een verslag met informatie over de winstbelasting op te stellen, te publiceren en toegankelijk te maken.

- 1a. De lidstaten passen de regels van lid 1 niet toe op op zichzelf staande ondernemingen, uiteindelijke moederondernemingen en hun verbonden ondernemingen indien die ondernemingen, inclusief hun kantoren, slechts op het grondgebied van een enkele lidstaat en in geen enkel ander fiscaal rechtsgebied juridisch aanwezig zijn of een vaste inrichting of permanente bedrijfsactiviteit hebben.

2. De lidstaten passen de regels in lid 1 van dit artikel niet toe op op zichzelf staande ondernemingen en uiteindelijke moederondernemingen indien die ondernemingen of hun verbonden ondernemingen krachtens artikel 89 van Richtlijn 2013/36/EU een verslag openbaar maken en in dat verslag informatie opnemen over al hun activiteiten en alle activiteiten van alle verbonden ondernemingen die in het geconsolideerde financiële overzicht van die uiteindelijke moederondernemingen zijn opgenomen.
3. De lidstaten verplichten de respectievelijk in artikel 3, lid 3, en artikel 3, lid 4, bedoelde middelgrote en grote dochterondernemingen die onder hun nationaal recht vallen en onder zeggenschap staan van een uiteindelijke moederonderneming waarvan de totale geconsolideerde inkomsten op haar balansdatum voor elk van de laatste twee opeenvolgende boekjaren blijkens haar geconsolideerde financiële overzichten meer bedroegen dan 750 000 000 EUR en die niet onder het recht van een lidstaat valt, om met betrekking tot het laatste van de meest recente twee opeenvolgende boekjaren een verslag met informatie over de winstbelasting van die uiteindelijke moederonderneming te publiceren en toegankelijk te maken, voor zover die informatie of dat verslag beschikbaar is voor de dochteronderneming. Indien die informatie of dat verslag niet beschikbaar is, verzoekt de dochteronderneming haar niet onder het recht van een lidstaat vallende uiteindelijke moederonderneming om alle informatie die zij nodig heeft om zich van haar verplichting te kwijten.

Indien deze informatie of dit verslag niet wordt verstrekt, zorgen de dochterondernemingen voor de publicatie en toegankelijkheid van een verklaring met de redenen waarom het verslag met informatie over de winstbelasting niet kon worden gepubliceerd en toegankelijk gemaakt.

- 3a. Indien een dochteronderneming die was verplicht een verklaring als bedoeld in lid 3, tweede alinea, te publiceren, voor elk van de laatste twee opeenvolgende boekjaren de in lid 1 bepaalde drempel overschrijdt, zorgt zij met betrekking tot het laatste van de meest recente twee opeenvolgende boekjaren ook voor de opstelling, publicatie en toegankelijkheid van haar eigen verslag met informatie over de winstbelasting, als voorgeschreven bij de leden 1 en 1a.

4. De lidstaten verplichten bijkantoren die op hun grondgebied zijn geopend en nog steeds worden geëxploiteerd door een niet onder het recht van een lidstaat vallende onderneming, om met betrekking tot het laatste van de meest recente twee opeenvolgende boekjaren een verslag met informatie over de winstbelasting van de uiteindelijke moederonderneming of de op zichzelf staande onderneming bedoeld in punt a) van dit lid te publiceren en toegankelijk te maken, voor zover die informatie of dat verslag beschikbaar is voor de persoon (personen) die is (zijn) belast met de in artikel 48 sexies, lid 2, bedoelde openbaarmakingsformaliteiten. Indien die informatie of dat verslag niet beschikbaar is, verzoekt (verzoeken) die persoon (personen) de niet onder het recht van een lidstaat vallende uiteindelijke moederonderneming of de op zichzelf staande onderneming bedoeld in punt a) van dit lid om alle informatie die hij (zij) nodig heeft (hebben) om zich van zijn (hun) verplichtingen te kwijten. Indien deze informatie of dit verslag niet wordt verstrekt, zorgen de bijkantoren voor de publicatie en toegankelijkheid van een verklaring met de redenen waarom het verslag met informatie over de winstbelasting niet kon worden gepubliceerd en toegankelijk gemaakt.

De lidstaten passen, de eerste alinea van dit lid niet toe op bijkantoren waarvan de netto-omzet ten minste voor elk van de meest recente twee opeenvolgende boekjaren niet meer bedroeg dan de drempel voor de netto-omzet die overeenkomstig artikel 3, lid 2, bij de wet van elke lidstaat is bepaald.

De lidstaten passen de regels van dit lid alleen toe op een bijkantoor als aan de volgende criteria is voldaan:

- a) de onderneming die het bijkantoor heeft geopend en nog steeds exploiteert, is hetzij een verbonden onderneming van een groep waarvan de uiteindelijke moederonderneming niet onder het recht van een lidstaat valt en waarvan de totale geconsolideerde inkomsten op haar balansdatum voor elk van de laatste twee opeenvolgende boekjaren blijkens haar geconsolideerde financiële overzichten meer bedroegen dan 750 000 000 EUR, hetzij een onderneming die geen verbonden onderneming is en waarvan de totale inkomsten op haar balansdatum voor elk van de laatste twee opeenvolgende boekjaren blijkens haar financiële overzichten meer bedroegen dan 750 000 000 EUR; en

- b) de in punt a) bedoelde uiteindelijke moederonderneming heeft geen middelgrote of grote dochteronderneming als bedoeld in lid 3.

6. De lidstaten passen de regels van de leden 3 en 4 van dit artikel niet toe indien overeenkomstig artikel 48 quater een verslag met informatie over de winstbelasting is opgesteld:

- a) dat toegankelijk is gemaakt:

- i) voor het publiek op de website van de niet onder het recht van een lidstaat vallende uiteindelijke moederonderneming of de niet onder het recht van een lidstaat vallende op zichzelf staande onderneming;
- ii) in ten minste een van de officiële talen van de Unie;
- iii) binnen 12 maanden na de balansdatum van het boekjaar waarvoor het verslag is opgesteld; en

- b) met vermelding van de naam en het hoofdkantoor van een enkele onder het recht van een lidstaat vallende dochteronderneming of de naam en het adres van een enkel onder het recht van een lidstaat vallend bijkantoor die, respectievelijk dat overeenkomstig artikel 48 quinquies, lid 1, een verslag heeft gepubliceerd.

7. Onverminderd lid 1a van dit artikel kan een lidstaat onder zijn recht vallende dochterondernemingen en bijkantoren die onder zeggenschap staan van een uiteindelijke moederonderneming, verplichten een verslag met informatie over de winstbelasting op te stellen, te publiceren en toegankelijk te maken indien de som van hun inkomsten voor elk van de laatste twee opeenvolgende boekjaren blijkt hun financiële overzichten meer bedraagt dan 750 000 000 EUR en er geen verslag met informatie over de winstbelasting is opgesteld, gepubliceerd en toegankelijk gemaakt als voorgeschreven bij dit artikel.

Artikel 48 quater

Inhoud van het verslag met informatie over de winstbelasting

1. Het verslag met informatie over de winstbelasting omvat informatie over alle activiteiten van de op zichzelf staande onderneming of de uiteindelijke moederonderneming, inclusief de activiteiten van alle verbonden ondernemingen die in het financiële overzicht van het betrokken boekjaar zijn geconsolideerd.
2. De in lid 1 bedoelde informatie omvat het volgende:
 - a) de naam van de uiteindelijke moederonderneming of de op zichzelf staande onderneming, het betrokken boekjaar en de gebruikte munteenheid;
 - a) een korte beschrijving van de aard van de activiteiten;
 - b) een vermelding van het gemiddelde aantal werknemers tijdens het boekjaar;
 - c) de inkomsten die:
 - i) de som vormen van de netto-omzet, overige bedrijfsopbrengsten, opbrengsten uit deelnemingen, exclusief van verbonden ondernemingen ontvangen dividenden, opbrengsten uit andere effecten en vorderingen die tot de vaste activa behoren, overige rentebaten en soortgelijke opbrengsten, als genoemd in de bijlagen V en VI bij deze richtlijn, of
 - ii) de "inkomsten" als gedefinieerd door of in de zin van het stelsel voor financiële rapportage op basis waarvan de financiële overzichten worden opgesteld, exclusief waardecorrecties en van verbonden ondernemingen ontvangen dividenden;

- d) het bedrag van de winst of het verlies vóór winstbelasting;
- e) het bedrag van de toerekenbare winstbelasting tijdens het betrokken boekjaar, te weten de belastinglasten van het lopende jaar die door ondernemingen en bijkantoren in het betrokken fiscale rechtsgebied zijn erkend met betrekking tot de belastbare winsten of verliezen van het boekjaar;
- f) het bedrag van de winstbelasting betaald op kasmiddelenbasis, te weten het bedrag van de winstbelasting die ondernemingen en bijkantoren in het betrokken fiscale rechtsgebied tijdens het betrokken boekjaar hebben betaald; en
- g) het bedrag van de gecumuleerde winst aan het eind van het betrokken boekjaar.

Voor de toepassing van punt c) van de eerste alinea omvatten de inkomsten transacties met verbonden partijen.

Voor de toepassing van punt e) van de eerste alinea hebben de belastinglasten van het lopende jaar alleen betrekking op de activiteiten van een onderneming in het lopende boekjaar en omvatten deze geen uitgestelde belastingen of voorzieningen voor onzekere belastingverplichtingen.

Voor de toepassing van punt f) van de eerste alinea omvatten de betaalde belastingen door andere ondernemingen betaalde bronbelastingen in verband met betalingen aan ondernemingen en bijkantoren binnen een groep.

Voor de toepassing van punt g) van de eerste alinea wordt onder de gecumuleerde winst de som verstaan van de winsten van voorgaande boekjaren en het betrokken boekjaar waarvan is besloten ze niet uit te keren. Wat betreft bijkantoren wordt de gecumuleerde winst gerapporteerd door de onderneming die een bijkantoor heeft geopend en dat nog steeds exploiteert.

- 2a. De lidstaten staan toe dat de in lid 2 genoemde informatie overeenstemt met de rapportage-specificaties bedoeld in bijlage III, afdeling III, delen B en C, bij Richtlijn 2011/16/EU.
3. Het verslag geeft de in lid 2 of lid 2a bedoelde informatie voor elke lidstaat afzonderlijk weer. Indien een lidstaat meerdere fiscale rechtsgebieden omvat, wordt de informatie op het niveau van de lidstaat samengevoegd.

Het verslag geeft ook de in lid 2 of lid 2a van dit artikel bedoelde informatie afzonderlijk weer voor elk fiscaal rechtsgebied dat aan het einde van het vorige boekjaar was opgenomen in de EU-lijst van jurisdicties die niet-coöperatief zijn op belastinggebied⁹, tenzij het verslag, onder voorbehoud van de in artikel 48 sexies bedoelde verantwoordelijkheid, uitdrukkelijk bevestigt dat de verbonden ondernemingen van een groep die onder het recht van dat fiscaal rechtsgebied vallen, niet rechtstreeks transacties uitvoeren met een verbonden onderneming van dezelfde groep die onder het recht van een lidstaat valt.

⁹ De EU-lijst van niet-coöperatieve rechtsgebieden voor belastingdoeleinden — Verslag van de Groep gedragscode (belastingregeling ondernemingen) met het voorstel om de bijlagen bij de conclusies van de Raad van 5 december 2017 te wijzigen, met inbegrip van het schrappen van de lijst van één rechtsgebied (PB C 403 van 9.11.2018, blz. 4).

Het verslag geeft de in lid 2 of lid 2a bedoelde informatie voor andere fiscale rechtsgebieden op geaggregeerde basis weer.

De informatie wordt aan elk betrokken fiscaal rechtsgebied toegewezen op basis van een juridische aanwezigheid, het bestaan van een vaste inrichting of permanente bedrijfsactiviteiten die, vanwege de activiteiten van de groep of de op zichzelf staande onderneming, in dat fiscaal rechtsgebied onderworpen kunnen zijn aan winstbelastingen.

Indien de activiteiten van meerdere verbonden ondernemingen binnen één fiscaal rechtsgebied aan winstbelasting onderworpen kunnen zijn, is de aan dat fiscaal rechtsgebied toegewezen informatie de som van de informatie over die activiteiten van elke verbonden onderneming en hun bijkantoren in dat fiscaal rechtsgebied.

Informatie over een bepaalde activiteit wordt niet gelijktijdig aan meer dan één fiscaal rechtsgebied toegewezen.

3a. Informatie die anders krachtens de leden 2 en 3 openbaar moet worden gemaakt, mag worden weggelaten indien de openbaarmaking ervan bijzonder nadelig zou zijn voor de concurrentiepositie van de ondernemingen waarop de informatie betrekking heeft. Die weglating wordt meegedeeld in het verslag, vergezeld van een motivering.

Weggelaten informatie wordt maximaal [...] **zes** jaar na de datum van de oorspronkelijke weglating openbaar gemaakt in een later verslag met informatie over de winstbelasting.

Informatie in verband met fiscale rechtsgebieden die zijn opgenomen in de EU-lijst van jurisdicties die niet-coöperatief zijn op belastinggebied mag nooit worden weggelaten.

4. Het verslag kan, waar toepasselijk op groepsniveau, een algemene commentaar met uitleg bevatten over eventuele aanzienlijke discrepanties tussen de overeenkomstig lid 2, punten e) en f), openbaar gemaakte bedragen, in voorkomend geval rekening houdend met de overeenkomstige bedragen in vorige boekjaren.

6. De in het verslag met informatie over de winstbelasting gebruikte munteenheid is de munteenheid waarin de geconsolideerde financiële overzichten van de uiteindelijke moederonderneming of de jaarlijkse financiële overzichten van de op zichzelf staande onderneming worden gepresenteerd. De lidstaten mogen niet eisen dat dit verslag in een andere munteenheid wordt gepubliceerd dan de munteenheid die in de financiële overzichten wordt gebruikt.

In het geval vermeld in artikel 48 ter, lid 3a, tweede alinea, publiceert de dochteronderneming evenwel het verslag in de munteenheid waarin zij haar jaarlijkse financiële overzichten publiceert.

7. Voor lidstaten die de euro niet hebben ingevoerd, mag de in artikel 48 ter, lid 1, bedoelde drempel in de nationale munteenheid worden omgezet. Bij die omzetting moet de wisselkoers worden toegepast die op [*Publicatieblad - gelieve de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn in te voegen*] in het Publicatieblad van de Europese Unie wordt bekendgemaakt en die met maximaal 5 % mag worden vermeerderd of verminderd om ronde bedragen in de nationale munteenheid te verkrijgen.

De in artikel 48 ter, leden 3 en 4, genoemde drempelwaarden worden omgezet in een bedrag van dezelfde waarde in de nationale munteenheid van de betrokken derde landen door toepassing van de wisselkoers op [*Publicatieblad - gelieve de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn in te voegen*], afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

8. Het verslag vermeldt of het overeenkomstig lid 2 dan wel overeenkomstig lid 2a is opgesteld.

Publicatie en toegankelijkheid

1. Het verslag met informatie over de winstbelasting of de in artikel 48 ter vermelde verklaring wordt gepubliceerd binnen 12 maanden na de balansdatum van het boekjaar waarvoor het verslag is opgesteld als voorgeschreven bij de wetgeving van elke lidstaat overeenkomstig hoofdstuk 2 van Richtlijn 2009/101/EG en, in voorkomend geval, overeenkomstig artikel 7 van Richtlijn 89/666/EEG van de Raad.
- 1a. Het verslag of de overeenkomstig lid 1 gepubliceerde verklaring wordt binnen 12 maanden na de balansdatum van het boekjaar waarvoor het verslag is opgesteld, toegankelijk gemaakt voor het publiek:
 - a) op de website van de onderneming indien artikel 48 ter, lid 1, van toepassing is, of
 - b) op de website van de dochteronderneming of op de website van een verbonden onderneming indien artikel 48 ter, lid 3a, van toepassing is, of
 - c) op de website van het bijkantoor of op de website van de onderneming die het bijkantoor heeft geopend of op de website van een verbonden onderneming indien artikel 48 ter, lid 4, van toepassing is.
- 1b. De lidstaten mogen ondernemingen vrijstellen van de toepassing van de regels in lid 1a van dit artikel indien het overeenkomstig lid 1 gepubliceerde verslag gelijktijdig kosteloos voor iedere binnen de Unie gevestigde derde toegankelijk is gemaakt op de website van het in artikel 3, lid 1, van Richtlijn 2009/101/EG bedoelde register. De website van de in lid 1a bedoelde ondernemingen en bijkantoren bevat informatie over de vrijstelling en een verwijzing naar de website van het betrokken register.
2. Het in artikel 48 ter, leden 1, 3, 4 en 6, bedoelde verslag blijft minstens vijf opeenvolgende jaren toegankelijk op de betrokken website.

Verantwoordelijkheid voor het opstellen, publiceren en toegankelijk maken van het verslag met informatie over de winstbelasting

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de leden van de administratieve, leidinggevende en toezichthoudende organen van de in artikel 48 ter, lid 1, bedoelde uiteindelijke moederonderneming of op zichzelf staande ondernemingen, of de in artikel 48 ter, lid 3a, bedoelde dochteronderneming waarvan de totale geconsolideerde inkomsten elk van de laatste twee opeenvolgende boekjaren meer bedragen dan 750 000 000 EUR, handelend binnen de hun krachtens het nationaal recht toegewezen bevoegdheden, collectief verantwoordelijk zijn om ervoor te zorgen dat het verslag met informatie over de winstbelasting wordt opgesteld, gepubliceerd en toegankelijk gemaakt overeenkomstig de artikelen 48 ter, 48 quater en 48 quinquies.
2. De lidstaten zorgen ervoor dat de leden van de administratieve, leidinggevende en toezichthoudende organen van de in artikel 48 ter, lid 3, van deze richtlijn bedoelde dochterondernemingen en de perso(o)n(en) die is (zijn) aangewezen voor het vervullen van de in artikel 13 van Richtlijn 89/666/EEG bedoelde openbaarmakingsformaliteiten voor het in artikel 48 ter, lid 4, van deze richtlijn bedoelde bijkantoor, handelend binnen de hun krachtens het nationaal recht toegewezen bevoegdheden, collectief verantwoordelijk zijn om ervoor te zorgen dat het in overeenstemming met artikel 48 quater opgestelde verslag met informatie over de winstbelasting naar hun beste weten en vermogen wordt gepubliceerd en toegankelijk gemaakt overeenkomstig artikel 48 quinquies.

Verklaring van de wettelijke auditor

De lidstaten kunnen eisen dat, indien de financiële overzichten van een onder het recht van een lidstaat vallende onderneming moeten worden gecontroleerd door een of meerdere wettelijke auditors of auditkantoren, de wettelijke auditor (auditoren) of het (de) wettelijke auditkantoor (auditkantoren) in het auditverslag aangeeft (aangeven) of de onderneming verplicht is een verslag met informatie over de winstbelasting op te stellen overeenkomstig artikel 48 ter.

Artikel 48 nonies

Aanvangsdatum voor de rapportage van informatie over de winstbelasting

De lidstaten zorgen ervoor dat de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen tot omzetting van de artikelen 48 bis tot en met 48 septies van toepassing zijn uiterlijk vanaf de aanvangsdatum van het eerste boekjaar dat op of na *[Publicatieblad - gelieve de datum een jaar na de omzettingstermijn in te voegen]* van start gaat.

Artikel 48 decies

Verslag

De Commissie brengt verslag uit over de naleving en de effecten van de in de artikelen 48 bis tot en met 48 septies vastgestelde rapportageverplichtingen. In dat verslag wordt nagegaan of het verslag met informatie over de winstbelasting passende en evenredige resultaten oplevert, rekening houdend met de noodzaak om te zorgen voor voldoende transparantie en de behoefte van ondernemingen aan een concurrerende omgeving.

Het verslag wordt uiterlijk op *[Publicatieblad - gelieve de datum van vijf jaar na de omzettingstermijn van deze richtlijn in te voegen]* bij het Europees Parlement en de Raad ingediend.";

3) artikel 49 wordt als volgt gewijzigd:

a) de leden 2 en 3 worden vervangen door:

"2. De in artikel 1, lid 2, artikel 3, lid 13, en artikel 46, lid 2, bedoelde bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend voor onbepaalde tijd met ingang van de in artikel 54 bedoelde datum.

3. Het Europees Parlement of de Raad kan de in artikel 1, lid 2, artikel 3, lid 13, en artikel 46, lid 2, bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* of op een daarin genoemde latere datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.";

b) het volgende wordt ingevoegd:

"3 bis. Vóór de vaststelling van een gedelegeerde handeling raadpleegt de Commissie de door elke lidstaat aangewezen deskundigen overeenkomstig de beginselen die zijn neergelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven¹⁰.";

c) lid 5 wordt vervangen door:

"5. Een overeenkomstig artikel 1, lid 2, artikel 3, lid 13, of artikel 46, lid 2, vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad vóór het verstrijken van die termijn de Commissie hebben medegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met twee maanden verlengd.".

¹⁰ PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1.

Artikel 2

Omzetting

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op *[Publicatieblad - gelieve de datum van twee jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn in te voegen]* aan deze richtlijn te voldoen. Zij delen de Commissie de tekst van die bepalingen onverwijld mee.

Wanneer de lidstaten die bepalingen vaststellen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking daarvan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mede die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 3

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 4

Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Straatsburg,

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

Voor de Raad

De voorzitter